

ประโยค ป.ธ. ๓
บูรพภาค
สอบ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๐

จงแก้ตัวอักษร ย่อหน้า และจัดวรรคตอน ให้ถูกต้องตามสมัยนิยม

ประกาศมหาเถรสมาคมเรื่องทบทวนการไม่ทอดทิ้งประชาชนอันว่าการไม่ทอดทิ้งประชาชนนั้นเป็น
 ปณมเหตุของพระพุทธเจ้าหลังจากตรัสรู้ใหม่ๆและก่อนจะเสด็จเที่ยวจาริกไปเพื่อประกาศพรหมจรรย์หรือทรง
 แสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอนเวไนยสัตว์หลักความในเรื่องนี้มีปรากฏในพระประวัติของพระพุทธเจ้าทั้งในฉบับ
 ทั้งในฉบับภาษาบาลี ทั้งในฉบับภาษาไทยในกาลเสด็จกลับมาประทับ ณายใต้ร่มไม้ฉฬภาลนิโครธครั้งนี้พระ
 พุทธองค์ทรงพิจารณาถึงธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้วว่าเป็นคุณอันลึกยากที่บุคคลผู้ยินดีในกามคุณจะตรัสรู้ตามได้
 พระหฤทัยของพระองค์ก็ทรงโน้มไปเพื่อความฝนฝายน้อยคือจะไม่ตรัสสั่งสอนเวไนยสัตว์ หมายความว่า
 จะทรงทอดทิ้งประชาชนไว้ตามลำพังหรือตามยถากรรมแต่อาศัยกำลังพระมหากษัตริย์คุณอันใหญ่หลวงดุจดั่ง
 มหารณพ จึงทรงพิจารณาอีกเล่าด้วยพระพุทธานท์ทรงทราบว่เวไนยสัตว์ที่มีอินทรีย์อุปนิสัยที่พอจะตรัสรู้
 ตามได้มีอยู่ และลองๆ ลงไปก็ยังมีอีกเป็นจำนวนมากมีเว้นก็เฉพาะบุคคลจำนวนน้อยที่มีใจเวไนยคือไม่รับแนะ
 นำเมื่อเป็นเช่นนั้น พระธรรมเทศนาคงไม่ไร้ผลจักยังประโยชน์ให้สำเร็จแก่บุคคลทั่วไปครั้นทรงทราบด้วย
 พระพุทธานต์ดังกล่าวได้ทรงอธิฐานพระหฤทัยในกาลที่จะทรงแสดงธรรมสั่งสอนเวไนยสัตว์ทั่วไป
 ประพฤติเหตุในตอนนีชี้ให้เห็นชัดว่าพระพุทธองค์ได้ทรงทอดทิ้งมหาชนด้วยแสงแห่งพระมหากษัตริย์คุณดัง
 กล่าวแล้วพุทธสาวกในยุคพุทธกาลได้ยึดหลักปฏิบัติการตามรอยพระพุทธบาทยุคนั้นในเรื่องนี้ตลอดมากล่าว
 ได้เต็มปากเต็มคำว่พระบรมพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้ในโลกแพร่หลายในโลกตั้งมั่นใหญ่ในโลกไม่ว่าจะเป็นในยุค
 พุทธกาลหรือหลังพุทธกาลก็เพราะเหตุที่พระพุทธองค์ไม่ทรงทอดทิ้งประชาชนเป็นดั้งเดิมและพุทธสาวกได้
 ได้เจริญรอยตามพระพุทธบาทยุคนั้นในเรื่องนี้ติดต่อกันสืบเนื่องมาทุกยุคทุกสมัยไม่ขาดสายมีความจริงเป็น
 หลักยืนได้เที่ยงแท้แน่นอนในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ ฯลฯประกาศนวันที่๑มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔สมเด็จพระ
 พระอริยวงศาคตญาณ(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกประธาน
 กรรมการมหาเถรสมาคม

ใช้เวลา ๑ ชั่วโมงพิก้า กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

บูรพาค

ประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง ทบพวนการไม่ทอดทิ้งประชาชน

อันว่าการไม่ทอดทิ้งประชาชนนั้น เป็นปฐมเหตุของพระพุทธเจ้าหลังจากตรัสรู้ใหม่ ๆ และก่อนจะเสด็จเที่ยวจาริกไปเพื่อประกาศพรหมจรรย์หรือทรงแสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอน เวไนยสัตว์ หลักความในเรื่องนี้มีปรากฏในพระประวัติของพระพุทธเจ้า ทั้งในฉบับภาษาบาลี ทั้งในฉบับภาษาไทย

ในการเสด็จกลับมาประทับ ณ ภายใต้ร่มไม้ชัลลนโคธครั้งนี้ พระพุทธองค์ทรงพิจารณา ถึงธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้วว่า เป็นคุณอันลึก ยากที่บุคคลผู้ยินดีในกามคุณจะตรัสรู้ได้ พระ หฤทัยของพระองค์ก็ทรงโน้มไปเพื่อความชวนชวายน้อย คือจะไม่ตรัสสั่งสอนเวไนยสัตว์ หมาย ความว่าจะทรงทอดทิ้งประชาชนไว้ตามลำพังหรือตามยถากรรม แต่อาศัยกำลังพระมหากุณณาธิคุณ อันใหญ่หลวงดุจดั่งมหาสมุทร จึงทรงพิจารณาอีกเล่าด้วยพระพุทธานุภาพ ก็ทรงทราบว่ เวไนยสัตว์ ที่มีอินทรีย์อุปนิสัยที่พอจะตรัสรู้ตามได้มีอยู่ และรองๆ ลงไปก็ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก มีเว้นก็เฉพาะ บุคคลจำนวนน้อยที่มีไข้เวไนยคือไม่รับแนะนำ เมื่อเป็นเช่นนั้น พระธรรมเทศนาคงไม่ไร้ผลจักยัง ประโยชน์ให้สำเร็จแก่บุคคลทั่วไป ครั้นทรงทราบด้วยพระพุทธานุภาพดังกล่าว ได้ทรงอธิษฐานพระ หฤทัยในการที่จะทรงแสดงธรรมสั่งสอนเวไนยสัตว์ทั่วไป ประพตฺติเหตุในตอนนั้น ชี้ให้เห็นชัดว่าพระ พุทธองค์มิได้ทรงทอดทิ้งมหาชนด้วยแรงแห่งพระมหากุณณาธิคุณดังกล่าวแล้ว

พุทธสาวกในยุคพุทธกาล ได้ยึดหลักปฏิบัติการตามรอยพระพุทธบาทบุคคลในเรื่องนี้ ตลอดมา กล่าวได้เต็มปากเต็มคำ พระบรมพุทธานุภาพเกิดขึ้นได้ในโลก แพร่หลายในโลก ตั้งมั่นอยู่ในโลก ไม่ว่าจะเป็นในยุคพุทธกาลหรือหลังพุทธกาล ก็เพราะเหตุที่พระพุทธองค์ไม่ทรง ทอดทิ้งประชาชนประชาชนเป็นดั่งเดิม และพุทธสาวกได้เจริญรอยตามพระพุทธบาทบุคคลในเรื่องนี้

ติดต่อกับสิ่งมาทุกยุคทุกสมัยไม่ขาดสาย มีความจริงเป็นหลักยืนได้เที่ยงแท้แน่นอน ในที่ทุก
สถานในกาลทุกเมื่อ ฯลฯ

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม